

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“

от проф. д-р Георги Владимиров Игнатов
СУ „Св. Климент Охридски“, Департамент по спорт,
катедра „Спортни игри и планински спортове“

ТЕМА: „Формиране на професионално-педагогическа компетентност за спортноанимационна дейност“

Автор на дисертационния труд: Донка Желева-Терзиева – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Педагогически и социални науки“ на Педагогически факултет при Тракийски университет – гр. Стара Загора

Научен ръководител: доц. д-р Веселина Иванова и доц. д-р Иванка Шивачева-Пинета

Както споменава авторката в увода си „Активната двигателна дейност е едно от най-мощните средства за увеличаване на съпротивителните сили и повишаване на физическия и психическия капацитет на организма и по този начин за предпазване от заболявания. Физическото възпитание и спортът, съчетани със здравословен начин на живот, са фактори, водещи до по-лесно приспособяване към една усложнена от здравословен и екологичен характер обстановка“. В този смисъл необходимостта от подобряване на двигателния режим на подрастващите в съвременните условия на живот е безспорна, а един от начините за организация на различните видове спортни дейности, несъмнено е спортната анимация.

Всичко свързано с формиране на професионално-педагогическата компетентност за спортно-анимационна дейност на студентите и спортнопедагогическите кадри работещи в сферата на физическото възпитание и спорта заслужава уважение и огромен изследователски интерес. Такава е и моята гледна точка от която ще анализирам и оценявам идеите и резултатите в предложения труд.

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 336 стандартни страници, разделени на концепция на дисертационното изследване, четири основни глави, изводи и заключение, научни приноси, използвана литература, публикации свързани с дисертационното изследване и приложения. Онагледяването е осъществено чрез 34 фигури, 47 таблици и 43 приложения. Използваната литература съдържа общо

328 източника, от които 172 на кирилица и 94 на латиница, 8 нормативни документа и 54 интернет ресурса.

В концепцията на дисертационното изследване, целенасочено и обосновано е изяснена актуалността на изследваната проблематика. В своята логична последователност са представени обекта, предмета, целта и произтичащите шест основни задачи, формулирани ясно и точно и даващи ясна представа за намеренията на докторантката. В края на концепцията са представени двете изследователски хипотези, както и критериите и показателите на емпиричното изследване.

Първа глава е в обем от 56 страници и се състои от две под глави. В първа под глава, авторката ни запознава обстойно със същността на компетентностният подход и новата образователна парадигма. Характеризирани са понятията и видовете компетентност и компетенции, както и отношението между тях. Разкрито е съдържанието и значението на понятието професионално-педагогическа компетентност. Във втора под глава е направена обстойна характеристика на спортната анимация, в т.ч. исторически преглед и същност на анимацията. Много обширно са разгледани понятието анимация и процесът анимация. В края на тази под глава докторантката ни запознава с видовете анимация, в т.ч. и със спортната анимация.

Във втора глава „Проекции на академичния профил на педагога като спортен аниматор”, в обем от 32 страници, последователно в четири под глави, са представени двигателната активност в съвременното общество, физическата култура в образователната система, спортната анимация в образователна среда и нормативна обусловеност от формиране на професионално-педагогическа компетентност за спортно-анимационна дейност. В последната пета под глава, докторантката много сполучливо представя изходните постановки, които извеждат актуалността на научния проблем и обосновават избора на дисертационната тема.

В трета глава „Методически компоненти на концепцията“ в обем от 30 страници в своята логична последователност са представени контингентът, организацията, таксономииите на образователните цели, методите и етапите на научното изследване. Най-общо положителните моменти за написаното в тази глава се отнасят до точно описаният контингент на изследването, последователността в която е представена организацията и реализацията на експеримента и точно подбраните и описани подробно тестове за контрол и оценка на постигнатите резултати. Докторантката решава поставените задачи за постигане на набелязаната цел на изследването, чрез

добре подбрана методологическа база и използваните технически средства и методи за събиране на емпиричните данни.

В края на трета глава е представен модела за формиране на професионално-педагогическа компетентност за реализиране на спортно-анимационната дейност.

Четвърта глава, „Анализ на резултатите от изследването“ е разработена на много добро научно ниво. Най-съществената част от дисертацията, която е в обем от 67 страници е посветена изцяло на анализа на получените резултати.

Анализират се резултатите от първото анкетното проучване със студентите за нагласите към обучението им по учебната дисциплина „Спортна анимация в образователна среда“, както и от второто анкетно проучване на добри педагогически практики, която цел е да се определят начините на формиране и нивото на компетентност на действащи педагози за провеждане на спортно-анимационни занимания с деца и ученици и проучване мнението на изследваните лица, относно реализацията на избираемата учебна дисциплина „Спортна анимация в образователна среда“ в Педагогически факултет при Тракийски университет, гр. Стара Загора. Във втора и трета под глави се анализират резултатите на изследваните 192 лица от тестовата диагностика, в т.ч. по критериите „знания“, „умения“ и „отношения“. В четвърта под глава са разкрити качествата и характеристиките на модела и обучителната програма. В пета под глава е представен сравнителен анализ на резултатите от педагогическия експеримент, в т.ч. при входящото и изходящото ниво по критерий „знания“, както и такъв между резултатите на двете различни форми на обучение. Представени са и проучените нагласи за реализация на спортно-анимационна компетентност в и извън професионално-педагогическата дейност. На базата на статистическата обработка е извършено акуратно тълкуване на обективните показатели от проведените тестирания.

Съществен принос за практиката е представения анализ на ефективността на модела за формиране на професионално-педагогическа компетентност за спортно-анимационна дейност и влиянието му върху критериите и показателите на научното изследване. Резултатите от проведените тестирания недвусмислено показват, че използваният модел за формиране на професионално-педагогическа компетентност за реализиране на спортно-анимационната дейност чрез обучение по учебната дисциплина „Спортна анимация в образователна среда“ разширява фокуса на професионално-педагогическата компетентност и реализацията на педагозите като спортни аниматори

с творчество и отговорност и в същото време подпомага за привличането на децата и учениците към активна двигателна дейност.

Четвърта глава от дисертацията респектира най-вече с компетентно направения анализ на получените резултати от различните по характер експериментални проверки на използваният модел за формиране на професионално-педагогическа компетентност за реализиране на спортно-анимационната дейност, даващи ясна представа за високите изисквания към подготовката на студентите и специализантите по учебната дисциплина „Спортна анимация в образователна среда“, в следствие на която се формира комплекс от професионална компетентност за реализиране на спортно-анимационна дейност.

Изводите и препоръките кореспондират и се основават на решаването на поставените изследователски задачи и произтичат от направения анализ, като дават отговор на формулираните научни хипотези.

От разширеното научно търсене, направените изследвания и анализи в тази част на дисертацията ми позволяват да посоча следните основни приноси за практиката:

1. Разкрити са същността и измеренията на спортната анимация като явление и реализация и са доказани необходимостта, насоките и възможностите за осъществяване на спортно-анимационна дейност в образователна среда. Обогатено е научното познание за спортната анимация в контекста на компетентностния подход чрез разкриване на академичния профил на педагога като спортен аниматор.
2. На базата на съвременните тенденции и концепции за приложението на компетентностния подход в образованието е разработен авторски структурно-функционален модел за формиране на професионално-педагогическа компетентност за реализиране на спортно-анимационна дейност в образователна среда. Конструиран е инструментариум за диагностика на спортно-анимационната компетентност на педагога чрез извеждане и структуриране на критерии и показатели за формиране на професионално-педагогическа компетентност за осъществяване на спортно-анимационна дейност в образователна среда.
3. На основата на модела е разработен обучителен курс по самостоятелната учебна дисциплина „Спортна анимация в образователна среда“, който е апробиран и изследван в подготовката на студенти и специализанти с педагогическа насоченост на обучението и дава свой принос и иновативно влияние в системата на висшето образование в Република България.

4. Изведени са научните основи и са очертани насоките за по-нататъшни експериментални изследвания върху отделните форми за реализиране на спортно-анимационна дейност в образователна среда в Република България.

Приносите на дисертационния труд имат както научно, така и научно-приложно значение и допринасят за обогатяване на знанията в областта на спортната анимация и по-конкретно в повишаване на професионалната компетентност за спортно-анимационна дейност на студенти и специализанти от педагогически специалности за тяхната реализация като спортни аниматори.

Друга много силна страна на изследването е практическата приложимост на предложеният структурно-функционален дидактически модел, в който съм убеден, че ще има още по-голяма бъдеща реализация с цел оптимизирането на двигателната дейност на децата и учениците.

Докторантката има четири публикации, които напълно отразяват научните търсения по темата. Авторефератът отговаря на изискванията. С авторката нямаме общи публикации. Всички изисквания по Закона за развитие на академичния състав в Р. България и нормативните документи в Тракийски университет са спазени.

Ас. Донка Желева-Терзиева в цялостната си повече от 20 годишна футболно-съдийска, педагогическа, научна и организаторска дейност в БФС, Старозагорски училища и Тракийски университет е показала всеотдайност, трудолюбие и професионални компетенции да работи съобразно съвременните образователни тенденции.

Донка Желева-Терзиева е уважаван преподавател в Тракийски университет. Личните ми положителни оценки за докторантката като научен работник се допълват и от преподавателската ѝ дейност в СОУ, както и от съдийската и инструкторската ѝ дейност при работата с млади футболни съдии. Тези позиции и позволяват да разполага с подробна информация и цялостен поглед върху състоянието на спортно-анимационната дейност в нашата страна, вкл. планирането, управлението и контрола на спортната анимация и възможност за пряко участие в организационно-управленските процеси. Всичко това е дало възможност на докторантката да направи изследвания с такъв задълбочен характер в областта на спортно-анимационната дейност.

Въз основа на гореизложеното и отчитайки личностните качества на авторката считам, че дисертационният труд на тема: „Формиране на професионално-педагогическа компетентност за спортноанимационна дейност” е разработен на необходимото научно ниво и е с висока теоретична и приложна стойност.

Разработеният обучителен курс по самостоятелната учебна дисциплина „Спортна анимация в образователна среда“, направеният задълбочен анализ на показателите, определящи формирането на професионално-педагогическата компетентност за реализиране на спортно-анимационна дейност в образователна среда, проведеният експеримент и получените в него резултати, както и актуалността на избория за изследване проблем ми дават основание с убеденост да предложа на уважаемите членове на научното жури при Тракийски университет да присъдят на **Донка Желева-Терзиева** образователната и научна степен „**доктор**“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“.

15. 02. 2021 г.
гр. София

Изготвил рецензията:

/проф. Георги Игнатов, д-р/